

Joseph Tainter, historiador i antropòleg

09/2008 - Antropologia.

"Mai podem seure i dir "Vés per on, ja som sostenibles!"

Historiador i antropòleg, Joseph Tainter és director del Departament de Medi Ambient i Societat de la Universitat de Utah. Ha liderat diversos projectes de recerca sobre cultura i societat, com ara el Projecte Conservació del Patrimoni Cultural de l'estació de les Muntanyes Rocoses. El seu treball ha estat referenciat pel Programa de Medi Ambient de les Nacions Unides. Ha escrit nombrosos articles i monografies. A la seva obra més coneguda, el llibre "The collapse of complex societies", examina el col·lapse de les civilitzacions maia i de l'Imperi Romà, entre d'altres. És considerat com un dels primers investigadors que van analitzar les causes que intervenen en els col·lapses de les civilitzacions en termes de sostenibilitat. Tainter va visitar la UAB convidat per l'ICTA, per pronunciar la conferència "The Fundamental Elements of Being Sustainable".

Historiador i antropòleg, és director del Departament de Medi Ambient i Societat de la Universitat de Utah. Ha liderat diversos projectes de recerca sobre cultura i societat, com ara el Projecte Conservació del Patrimoni Cultural de l'estació de les Muntanyes Rocoses. El seu treball ha estat referenciat pel Programa de Medi Ambient de les Nacions Unides. Ha escrit nombrosos articles i monografies. A la seva obra més coneguda, el llibre "The collapse of complex societies", examina el col·lapse de les civilitzacions maia i de l'Imperi Romà, entre d'altres. És considerat com un dels primers investigadors que van analitzar les causes que intervenen en els col·lapses de les civilitzacions en termes de sostenibilitat. Tainter va visitar la UAB convidat per l'ICTA, per pronunciar la conferència "The Fundamental Elements of Being Sustainable".

Joseph Tainter

Quin és el seu concepte de sostenibilitat?

La sostenibilitat sorgeix de la capacitat de les societats per resoldre problemes. Actualment s'utilitza el concepte com si sorgís de forma passiva, com una conseqüència d'un consum de recursos moderat. Però es tracta d'una condició activa per solucionar els problemes. En el nostre cas l'habilitat de fer front a problemes com els costos de la jubilació, de l'atenció sanitària, d'adaptar-se al canvi climàtic o de l'energia determinarà la nostra sostenibilitat en el futur. És en aquest sentit com les societats del passat han aconseguit ensortir-se o no. Si van tenir èxit en afrontar els problemes des del punt de vista econòmic, aleshores van ser sostenibles. En cas contrari, van col·lapsar.

Ens pot donar algun exemple d'aquestes societats del passat?

Hi ha un exemple perfecte: el col·lapse de l'Imperi Romà d'Occident. En el segle III, al llarg de 50 anys, va patir moltes guerres i devastació. L'Imperi va superar la crisi mitjançant reformes iniciades pels emperadors Dioclecià i Constantí. Van incrementar la complexitat i la grandària del govern i de l'exèrcit, però amb un cost econòmic molt elevat i, per tant, un augment dels impostos. Això va empobrir els camperols. Van abandonar les terres i van vendre els seus fills com a esclaus. Les reformes van funcionar, es va repel·lir els invasors i es va restaurar l'ordre. L'Imperi va aconseguir la sostenibilitat 200 anys més, però a un

cost que va minar la capacitat de solucionar els problemes en el futur. Va consumir els seus recursos capitals: la població i les terres de cultiu.

Quin futur ens depara a nosaltres?

El nostre futur pot ser similar a aquest. Hem d'assumir costos cada cop més elevats només per mantenir l'estatus quo. I això pot minar la nostra sostenibilitat.

A què haurem de renunciar?

La sostenibilitat és sempre un qüestió de solucions de compromís entre costos i beneficis. Si renunciem al consum d'energia podem empitjorar la salut, tenir menys investigadors i menys capacitat de solventar els problemes que ens amenacen per als propers 20 o 30 anys. Si no abandonem l'elevat consum d'energia tindrem problemes ambientals. No hi ha una resposta a llarg termini. És com un joc en el qual podem perdre, però mai podem guanyar de manera definitiva. La sostenibilitat és mantenir-se jugant. És un ball on sempre t'has de moure, no hi ha manera de poder seure i dir "Vés per on, ja sóc sostenible!".

Entrevista: Maria Jesus Delgado

Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals